

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“ број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 96/13 и 89/16) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2019. ГОДИНУ НАПРЕДНЕ СРПСКЕ-НС

Број: 03-07-6-616/20
Сарајево, 27. септембар 2021. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије	5
Циљ ревизије.....	5
Обим ревизије	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ	6
5.1. НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Напредне Српске-НС за 2019. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорачког испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, утврђено је да је Напредна Српска-НС прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештај указује да је Напредна Српска-НС у 2019. години поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Напредне Српске-НС за 2019. годину.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, Напредна Српска-НС се финансира из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	1.500,00	9,84
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	13.745,27	90,16
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	15.245,27	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	15.245,27	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 22.281,88 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Напредна Српска-НС. Скраћени назив странке: НС.

Политичка странка Странка напредна Српска регистрована је код Основног суда у Добоју, Рјешењем број: 085-0-О1-13-000001 од 22.05.2013. године. Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број: Рп-2/14 од 28.04.2016. године уписана је промјена сједишта странке, измјене и допуне статута и назива политичке странке, па исти гласи: Напредна Српска-НС. Дана 23.03.2017. године, Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број: Рп-2/14 уписана је промјена лица овлаштеног за заступање и представљање политичке странке. Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број: Рп-2/14 од 01.03.2018. године уписана је промјена адресе и измјене и допуне Статута странке.

Сједиште странке је у Бањој Луци, Николе Бокана 15а.

Лица овлаштена за заступање странке су Горан Ђорђић, предједник и Александар Чавић, замјеник предједника.

Лице овлаштено за финансијске извјештаје за 2019. годину је Милкица Карановић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, Напредна Српска-НС има сљедећу организациону структуру:

- Централа странке,
- 4 градска одбора и
- 7 општинских одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Напредне Српске-НС за 2019. годину и то сљедећих организационих дијелова политичке странке:

- Централа Напредне Српске-НС Бања Лука,
- Градски одбор Напредне Српске-НС Бијељина и
- Општински одбор Напредне Српске-НС Градишка.

Циљ ревизије је да се на основу проведених ревизијских процедура прибаве ревизијски докази, који ће ревизору омогућити да изрази мишљење о томе да ли је Напредна Српска-НС у извјештајном периоду поступила у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Обим ревизије финансијског извјештаја Напредне Српске-НС је био ограничен из разлога што лице које је овлаштено за финансијске извјештаје, те одговорно за вођење пословних књига политичке странке није омогућило увид у пословне књиге странке и цјелокупну финансијску документацију Централне странке. Из наведеног разлога извршена је контрола над дијелом документације политичке странке, те су проведене ограничене аналитичке процедуре на подацима из финансијског извјештаја. Ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, кориштени су ревизијски докази углавном прибављени из екстерних извора.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију извршила је преглед финансијских извјештаја Напредне Српске-НС за период 2014. до 2018. године, након којих су издати извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама.

Након обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину издат је извјештај о ревизији са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава и статутом странке, да води евиденције о примљеним неновчаним прилозима, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставља у законом одређеном року и попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, и да поступа у складу са подзаконским актима које доноси Централна изборна комисија Босне и Херцеговине. Осим наведеног странци је препоручено: да успостави управљање готовином путем благајне и уведе обавезу вођења благајничких извјештаја на дневном нивоу уз обавезне прилоге (налог уплате и налог исплате; документа на основу којих се врше исплате путем благајне), и да пословање благајне уреди тако да се разграниче дужности одобравања исплате, евидентирања и исплате готовине уз претходно дефинисање висине благајничког максимума, и да финансијска средства троши рационалије.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2019. годину, утврђено је да Напредна Српска-НС није испоштовала све препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Напредна Српска-НС је прекршила одредбе члана 4. став (1)¹ Закона о финансирању политичких странака.

- (1) У годишњем финансијском извјештају странка је исказала укупне трошкове у износу од 22.281,88 КМ. Странка је у свом Плану прихода и расхода за 2019. годину планирала укупне трошкове у износу од 19.000,00 КМ.

Увидом у План прихода и расхода за 2019. годину, утврђено је да планирану структуру расхода чине три врсте трошкова и то: трошкови закупа, трошкови заступања и савјетовања и остали режијско-административни трошкови, *без навођења структуре појединачних ставки.*

С тим у вези, утврђено је да Програм утрошка финансијских средстава за 2019. годину, није сачињен на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава и њихова упоредба са оствареним трошковима.

Поред наведеног, Служба за ревизију је утврдила да је странка финансијска средства у износу од 8.959,20 КМ утрошила мимо утврђеног програма утрошка средстава за 2019. годину, и то:

- Странка је прекорачила планиране трошкове закупа за износ од 6.934,78 КМ. У годишњем финансијском извјештају странка је исказала трошкове закупа у износу од 8.934,78 КМ, док је трошкове закупа планирала у износу од 2.000,00 КМ.
- У плану утрошка средстава странка није предвидјела сљедеће трошкове: трошкове књиговодствених услуга, трошкове платног промета и трошкове такси, новчаних казни и др.
Странка је у 2019. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 2.024,42 КМ, и то: трошкове књиговодствених услуга у износу од 240,84 КМ, трошкове платног промета у износу од 283,58 КМ и трошкове такси, новчаних казни и др. у износу од 1.500,00 КМ.

- (2) Странка је у току 2019. године исплатила средства за непроизводне услуге у износу од 8.436,00 КМ.

Увидом у фактуру² утврђено је да је странци фактурисана накнада за услуге савјетовања, организације рада, обуке чланова, ИТ услуге, административно-технички и сродни послови усавршавања у износу од 8.436,00 КМ.

¹ Финансијска средства из члана 3. став (1) Закона о финансирању политичких странака може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

² Рачуни добављача „Легал АР“ и „Легал ИТ“. Како је утврђено у Извјештају о ревизији за 2018. годину власник Агенције „Легал АР“ - Чавић Александар с.п. је Чавић Александар, који је уједно и замјеник предсједника странке.

С обзиром да странка уз фактуре нема приложен додатак из којег би било могуће утврдити о каквим се услугама ради, ко је одржао савјетовање и из које области, те на коју тему, имена и презимена предавача, имена и презимена особа којима је пружена услуга савјетовања и обуке, као ни извјештај полазника обуке о постигнутим циљевима, није било могуће утврдити у коју сврху су кориштена финансијска средства странке, односно да ли су средства странке утрошена искључиво за остваривање циљева политичке странке.

Напријед наведено указује да је Напредна Српска-НС прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, јер није сачинила програм утрошка средстава на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и да је финансијска средства утрошила мимо утврђеног програма утрошка финансијских средстава за 2019. годину.

b) Напредна Српска-НС прекршила је одредбе члана 5. став (4)³ Закона о финансирању политичких странака.

Ревизијом и увидом у службене податке, утврђено је да Напредна Српска-НС није пријавила у финансијском извјештају и није евидентирала у пословним књигама неновчану донацију по основу бесплатног кориштења пословног простора у Сребреници, чиме је прекршила одредбу члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Према подацима које је доставила Општина Сребреница, странка је без плаћања накнаде користила пословни простор, површине 14,58 м², у власништву Општине Сребреница.⁴

Странка је кориштењем пословног простора у власништву Општине Сребреница, без плаћања закупнине, примила неновчану донацију, коју је у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака имала обавезу да евидентира и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2019. годину.

c) Напредна Српска-НС прекршила је одредбе члана 11. и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја утврђено је да Напредна Српска-НС није успоставила систем интерних контрола, није водила потпуне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, нити је годишњи финансијски извјештај попунила у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме су прекршене одредбе члана 11. и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка странка није успоставила систем интерних контрола, чиме је прекршила одредбе члана 11. Закона о финансирању политичких странака.

У поступку ревизије, а на основу изјаве странке утврђено је да странка није донијела интерне правилнике или друге интерне акте којим би регулисала права и обавезе са нижим нивоима организовања, контролу над нижим нивоима странке и трошењем новчаних средстава.

У складу са чланом 11. став (2) Закона о финансирању политичких странака, странка је дужна да својим интерним актима уреди систем унутрашње финансијске контроле

³ Политичке странке дужне су водити евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те издавати потврде о пријему чланарина и добровољних прилога.

⁴ Акт Општине Сребреница, број: 01-014-195/20 од 06.03.2020. године.

над нижим организационим дијеловима ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода, те злоупотребе финансијских средстава.

(2) У годишњем финансијском извјештају за 2019. годину странка је исказала укупне расходе у износу од 22.281,88 КМ, док је у Годишњем обрачуну за 2019. годину који је поднијела Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге, исказала укупне расходе у износу од 23.209,00 КМ. У Бруто билансу странке на дан 31.12.2019. године укупни расходи су евидентирани у износу од 22.553,62 КМ.
У поступку ревизије странка није ревизорима дала на увид аналитичке картице главне књиге за период од 01.01.-31.12.2019. године.

(3) Напредна Српска-НС није у годишњем финансијском извјештају исказала неновчану донацију по основу бесплатног кориштења пословног простора у Сребреници и трошкове закупа пословног простора, чиме је прекршила члана 13, 18, 21. и 22. Правилника.

(4) Ревизијом годишњег финансијског извјештаја и додатне документације је утврђено да Напредна Српска-НС није успоставила потпуне и тачне евиденције о расходима странке, те их није правилно исказала у финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

-Увидом у службене податке Града Добоја, утврђено је да је странка користила пословни простор у власништву Града Добоја чија је закупнина на годишњем нивоу износила 40,80 КМ. Странка није евидентирала нити је исказала овај трошак.

-Трошкови закупа су за сљедеће општинске одборе евидентирани су и пријављени у већем износу у односу на уговорену цијену закупа за 714,78 КМ и то: Централну НС Бања Лука у износу од 584,35 КМ и ОО НС Градишка у износу од 130,43 КМ.

(5) Образац 5. финансијског извјештаја није попуњен у складу са одредбама члана 24. Правилника.

Ревизијом је утврђено је да подаци исказани у годишњем финансијском извјештају у обрасцу 5.2 (остале обавезе), не одговарају подацима из Бруто биланса.

Странка је на обрасцу 5.2 исказала обавезе према добављачима и остале обавезе на дан 31.12.2019. године у износу од 8.020,00 КМ, односно у мањем износу за 1.488,53 КМ у односу на податке из Бруто биланса странке. Према подацима из Бруто биланса, обавезе странке према добављачима и остале обавезе износиле су 9.508,53 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Напредној Српској-НС да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- ***да програм утrophка средстава сачињава на начин да се обезбиједи потпуна транспарентност трошње средстава, да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са својим програмом и статутом, те искључиво за остваривање циљева политичке странке,***
- ***да пријављује прилоге,***
- ***да успостави благовремене и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама,***

- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставља на начин утврђен Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

Напредна Српска-НС није се очитовала на налазе ревизора дате у Прелиминарном извјештају о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину.

Захваљујемо се лицу, којег је странка опуномоћила за сарадњу током обављања ревизије финансијског извјештаја, на коректној сарадњи.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић, ревизор

Ревизор

Велиборка Кењић

Шеф Службе за ревизију

Мр.сц Хасида Гушић